პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 83 (15904)

9 აპრილი სამშაბათი 1974 წელი 2. ქაქ.

კომუნისტის აზრი

ბევრნი პარტიულ კრებებსა და სხვა შეკრებებზე კამათში გამოსული კომუნისტები თავიანთ ფიქრებსა და შეხედულებებს უზიარებენ ფართო მასებს, რითაც ხელს უწყობენ საერთო საქმის მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

მასების აქტივობის ნამდვილ დემონსტრაციად გადაიქცა პარტიული ორგანოების ანგარიშგება-არჩევნები. საგულისხმოა, რომ საანგარიშო-საარჩევნო კრებებზე კამათში გამოვიდა ყოველი მეოთხე კომუნისტი.

ამ მნიშვნელოვანმა პოლიტიკურმა კამპანიამ გვიჩვენა პარტიის XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებებისა და თბილისის საქალაქო კომიტეტის მუშაობის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესასრულებლად საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ღონისძიებათა ცხოველმყოფელი დამრაზმავი ძალა. თვითეული კომუნისტი, პატიოსანი ადამიანი აქტიურად უჭერს მხარს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის კურსს, რომელიც მიმართულია რესპუბლიკის ეკონომიკაში, საზოგადოებრივ ცხოვრებასა და კულტურაში არაჯანსაღი მოვლენების რაც შეიძლება სწრაფად და ბოლომდე აღმოფხვრისაკენ. მაგრამ მთავარი მაინც ის არის, რომ მხარდაჭერის სიტყვებს, რომლებიც ახე დასაფასებელია, მოსდევს ასჯერ უფრო ღირებული ცოცხალი, პრაქტიკული საქმეები. ამას ცხადყოფენ მეცხრე ხუთწლედის მესამე წლის შედეგები, პარტიული და სახელმწიფო დისციპლინის, სამართალდარღვევათა წინააღმდეგ ბრძოლის, საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცების საქმეში მომხდარი მნიშვნელოვანი ძვრები.

ცხოვრება, კომუნისტური მშენებლობის პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ პარტიული კომიტეტის მოღვაწეობას მეტი ეფექტი მოაქვს მაშინ, როცა იგი მუდმივად უგდებს ყურს მასების ხმას, არ ეშინია სამართლიანი კრიტიკისა და განუხრელად ასრულებს კომუნისტთა განაწესს.

ცხადია, არის პრობლემები და საკითხები, რომლებსაც ერთი ხელის მოსმით ვერ გადაწყვეტ. ასეთ შემთხვევაში საჭიროა ხანგრძლივი და დაძაბული მუშაობა. მაგრამ არის ისეთი ხარვეზებიც, რომელთა სწრაფად აღმოფხვრა შესაძლებელი და აუცილებელია. ამიტომ არავითარ შემთხვევაში არ უნდა გავაჭიანუროთ ეს პროცესი.

ავსებით სწორად მოიქცნენ ის პარტიული კომიტეტები, რომლებმაც გულდასმით აღრიცხეს და ანალიზი გაუკეთეს საანგარიშო-საარჩევნო კამპანიის დროს კომუნისტთა მიერ გამოთქმულ სიტყვებს, წინადადებებს, რეკომენდაციებს და შენიშვნებს. უურადღების ღირსია ამ მხრივ თბილისის ორგანიზაციის პარტიის რაიონული კომიტეტების, ქუთაისის საქალაქო კომიტეტისა და ზოგიერთი სხვა რაიკომის მუშაობა. პარტიის მარნეულის რაიკომმა კომუნისტების ყველა შენიშვნა და სურვილი ხან ჯგუფად დაჯო. პირველ ჯგუფში თავი მოიყარა იმ საკითხებმა, რომელთა ოპერატიულად გადაწყვეტა ძალუძთ თვით რაიონულ ორგანიზაციებს; მეორე ჯგუფშია პრობლემები, რომლებიც თვითანთი მასშტაბურობით სცილდება რაიონის ფარგლებს და რესპუბლიკურ ორგანიზაციათა კომპეტენციაში შედის; მესამე ჯგუფში კი გაითვალისწინეს შენიშვნები და სურვილები, რომელთა გადაწყვეტა ამ ეტაპზე შეუძლებელია და ისინი პერსპექტიულ გეგმებში ჰპოვებენ ასახვას; პარტიის წალენჯიხის რაიკომში კომუნისტთა წინადადებების შესრულების შემოწმების გაძლიერებისათვის შეადგინეს სპეციალური გეგმა. ეს გეგმა ითვალისწინებს თუ ვისი მისამართით გამოთქვა კრიტიკული შენიშვნა და წინადადება, ვინ არის პასუხისმგებელი მის შესრულებაზე, შესრულების ვადა და ბოლოს — შესრულდა თუ არა და რატომ? ცხადია, სისტემატური კონტროლი შენიშვნებისა და წინადადებების განხორციელებაზე უზრუნველყოფს კომუნისტების პასუხისმგებლობის გაძლიერებას, საქმის წარმატებას, რაიმე შეფერხების შემთხვევაში კი იგი რაიკომის ბიუროს სპეციალური მსჯელობის საგნად ხდება.

მოსაწონია საქართველოს კომპარტიის ქუთაისის საქალაქო კომიტეტის ნაბიჯი, რომელმაც ამას წინათ თვის პლენუმზე გულდასმით, საქმიან ვითარებაში განიხილა საკითხი საქალაქო პარტიულ კონფერენციაზე კომუნისტთა მიერ გამოთქმული კრიტიკული შენიშვნებისა და წინადადებების შესრულების ღონისძიებებზე.

საანგარიშო-საარჩევნო კრებები და კონფერენციები მდიდარ მასალას იძლევიან ფიქრებისა და დასკვნებისათვის, მაგრამ, სამწუხაროდ, ზოგან სწორედ ეს რჩებათ მხედველობიდან.

ცხინვალის საქალაქო პარტიულ კონფერენციაზე დელეგატებმა მკაცრად გააკრიტიკეს პარტიის საქალაქო კომიტეტი იმისათვის, რომ იგი უკმაყოფილოს ზომებს არ იღებს ქალაქში არსებული მთელი რიგი დარღვევების, კერძოდ, „ცხინვალვაჭრობის“ უხეირო მუშაობის გამო. მიუხედავად იმისა, რომ კონფერენციიდან ხან თვეზე მეტი გავიდა, ამ საქმეში შესამჩნევი ძვრა არ მომხდარა. ცხინვალის მაგალითი გამონაკლისი როდია.

რთული და პასუხსაგებია ამოცანები, რომლებიც დასახულია ახლა თვითეული ქალაქისა და რაიონის, თვითეული კოლექტივის წინაშე. ეს ამოცანები გამომდინარეობენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1973 წლის დეკემბრის პლენუმის გადაწყვეტილებებიდან. ალმა-ათაში უამრავი ოცი წლისთავის დღესასწაულზე ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის სიტყვიდან, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების გადაწყვეტილებებიდან. ამოცანა ის არის, რომ უზრუნველვყოთ ეკონომიური ზრდის მაღალი ტემპები, გავაუმჯობესოთ მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის თვისებრივი მაჩვენებლები, განუხრელად ვზარდოთ შრომის ნაყოფიერება, საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობა.

პარტიისადმი, საბჭოთა ხალხისადმი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მიმართვაში აღნიშნულია, თუ რაოდენ დიდი მნიშვნელობა აქვს ეკონომიკის დამატებითი რეზერვების ძიებას, რომლებიც შეიძლება გამოვლინებულ და ამოქმედებულ იქნეს მინდობილი საქმისადმი, თვითეული კოლექტივის შემოქმედებითი მიდგომის, ორგანიზებულობისა და პასუხისმგებლობის ამაღლების მეოხებით.

პარტიული პრინციპულობის ატმოსფერო, რომელიც ახლა განსაზღვრავს მორალურ კლიმატს, საშუალებას გვაძლევს ჩვენი ცხოვრების ყველა უბანზე გამოვავლინოთ და ავამოქმედოთ ბევრი მნიშვნელოვანი რეზერვი.

ერთ-ერთი ასეთი დიდი რეზერვია **კომუნისტთა აზრი.** დღეს ჩვენს შორის არ უნდა იყოს ისეთი კომუნისტი, რომელიც თავს არ გამოიჩენს ნამდვილ პოლიტიკურ მებრძოლად. ამასთან მთავარია არა მარტო წარსულში დაშებებულ შეცდომთა გამომჟღავნება და მათ წინააღმდეგ ბრძოლა, არამედ ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში, შრომასა და ყოფაში არსებულ ნაკლოვანებათა მოურიდებლად მხილება და მათი გამოსწორება, თავის მხრივ პარტიული კომიტეტები მეტად უნდა დაინტერესდნენ იმით, რომ კომუნისტებს გაუვითარონ ინტერესი და მზრუნველი დამოკიდებულება თავიანთი კოლექტივების საქმეებისადმი, ყურადღებიან სწავლობდნენ და ითვალისწინებდნენ ამხანაგების აზრს, მხარს უჭერდნენ ყოველ სახარგებლო წინადადებას, ყველაფერს აკეთებდნენ მათი განხორციელებისათვის.

კომუნისტთა ჯანსაღი, სწორი აზრი ინფორმაციის მნიშვნელოვანი ეიარაღია, იგი ხელს უწყობს არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრას. ამიტომ პარტიულმა, საბჭოთა, პროფკავშირულმა და კომკავშირულმა მუშაკებმა, როგორი თანამდებობანიც უნდა ეკავოთ მათ, უნდა დაიფასონ რიგით კომუნისტთა აზრი, არა მარტო ასწავლიდნენ მათ, არამედ კიდეც სწავლობდნენ მათგან. ამას კი განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, რადგან არც თუ დიდი ხნის წინათ ბევრი მუშაკი ყურად არ იღებდა კომუნისტთა კრიტიკულ შენიშვნებს, რითაც მათ უკარგავდა სურვილს შეესრულებინათ თავიანთი საწესდებო მოვალეობანი. ახეთ ხაშის ტენდენციას კარი უნდა დაეუხშოთ.

წინ დიდი საქმეებია. ხუთწლედის დავალებათა უთუო შესრულება ყველა მაჩვენებლის მიხედვით მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იქნება საქართველოს სახალხო მეურნეობის დაჩქარებული განვითარების შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების რეალიზაციის გზაზე.

ამ საქმეში დიდათ დაგვეხმარება კარგად დაყენებული **შესრულების შემოწმება.** გვახსოვდეს, რომ 1974 წელი გამოცხადებულია რესპუბლიკის ცხოვრების ყველა სფეროში მიღებულ გადაწყვეტილებათა, კომუნისტთა წინადადებების შესრულებისადმი კონტროლის წლად. ხოლო კონტროლი, შემოწმება მათ შესრულებას ნიშნავს.

სუთფლედის მოწინავენი

ქასპის ცემენტის ქარხანამ პირველი პროდუქცია 1931 წელს გამოუშვა. მაშინ ცემენტის გამოშვების სიმძლავრე 120 ათას ტონას აღწევდა. მას შემდეგ ბევრი რამ შეიცვალა საწარმოში: აღიჭურვა ახალი მანქანებითა და მოწყობილობით. ღუმელების რეკონსტრუქცია ამჟამადაც მიმდინარეობს. ამ დღეებში მესამე 127-მეტრიანი ღუმელის სიგრძე 159 მეტრამდე აიუვანეს. ეს წარმოებას საშუალებას მისცემს ყოველ საათში წინანდელზე 6 ტონით მეტი ცემენტი გამოუშვას. ასევე გადაკეთდება მეორე ღუმელიც.

დასაფქვავ საამქროში დამთავრდა ახალი ცემენტის წისქვილის დამონტაჟება.

სურათზე: მარცხნიდან — მოძრავი ღუმელის მემანქანე ვლადიმერ შალამბერიძე, მემანქანის თანაშემწე ელგუჯა ტატუნაშვილი და გამოსაწვავი საამქროს მორიგე ზეინკალი სერგო თელიაშვილი. მათ დიდი ხანია გადაკაჭარბეს გრაფიკს და ამჟამად ხუთწლედის განმსაზღვრელი წლის ივნისის ანგარიშში შრომობენ.

მ. მორგუნოვის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ნ. ვ. პოდგორნის შეხვედრები პარიზში

პარიზი, 8 აპრილი. (საკდესის სპეც. კორ.). 7 აპრილს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **ნ. ვ. პოდგორნი** შეხვდა ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტს რ. ნიქსონს.

საუბრის დროს, რომელიც საქმიან, კონსტრუქციულ ხასიათს ატარებდა, განიხილეს საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის საკითხები, აგრეთვე ზოგიერთი საერთაშორისო პრობლემა საბჭოთა კავშირში რ. ნიქსონის მომავალ ვიზიტთან დაკავშირებით. კერძოდ, გაიმართა აზრთა ურთიერთგაცვლა ახლო აღმოსავლეთის პრობლემის მოწესრიგებისა და საერთაშორისო მდგომარეობის სხვა საკითხებზე.

პარიზი, 8 აპრილი. (საკდესის სპეც. კორ.). სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ **ნ. ვ. პოდგორნიმ** 7 აპრილს მიიღო იაპონიის პრემიერ-მინისტრი **კაკუეი ტანაკა** და ესაუბრა მას.

საუბრის დროს განიხილეს საბჭოთა კავშირ-იაპონიის ურთიერთობის სხვადასხვა ასპექტი.

პარიზი, 8 აპრილი. (საკდესის სპეც. კორ.). სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ **ნ. ვ. პოდგორნიმ** 7 აპრილს მიიღო ლიბიის პრემიერ-მინისტრი **აბდელ სალამ ჯელუდი.**

ნ. ვ. პოდგორნიმ და **ა. ს. ჯელუდმა** ერთმანეთს გაუზიარეს აზრები ორივე მხარისათვის საინტერესო ზოგიერთ საკითხზე.

პარიზი, 8 აპრილი. (საკდესის სპეც. კორ.). სსკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **ნ. ვ. პოდგორნი** ესაუბრა ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტს **რ. ნიქსონს.**

საუბარი, რომელიც **ალ. ბ. ალექსანდროვი,** ამერიკელ-ინგლისელ-ფრანგ-ინდოელ-ბელგიელ-ბრაზილიელ-ბულგარელ-ბურკინა-ფასელ-ბურმელ-ბურუნდელ-ბელორუსელ-ბენინელ-ბენგალელ-ბოლივიელ-ბოსნიელ-ბოტსვანელ-ბუტანელ-ბიელორუსელ-ბაჰამელ-ბაჰრეინელ-ბანგლადეშელ-ბარბადოსელ-ბარბუდელ-ბასკეთელ-ბასუტელ-ბაგამელ-ბაგანდელ-ბალეარელ-ბალინელ-ბალიელ-ბალტიელ-ბალკარელ-ბალტელ-ბალტიელ-ბალტელ-ბალტიელ-ბალტელ-ბალტი

ძმური კავშირი, მტკიცე ურთიერთობა

ლონდონის სახალხო რესპუბლიკის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია ეწვია თბილისის სამხატვრო აკადემიას. დელეგაციასთან ერთად იყვნენ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ო. ჩერქეზიანი, სსრ კავშირის კულტურის მინისტრის მოადგილე ბ. ციროლნიკოვი, რომელიც სტუმრობს ახლავს მოგზაურობაში, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის საზღვარგარეთთან ურთიერთობის განყოფილების გამგე ნ. კიკვაძმ.

მხურვალედ, როგორც უახლოეს მეგობრებს, ისე შეხვდნენ აკადემიაში დელეგაციის წევრებს. მათ გულთბილად მიესალმა აკადემიის რექტორი გ. თოთიბაძე. მან სტუმრებს გააცნო სასწავლებლის ისტორია, რომელიც ერთი თვის შემდეგ აღნიშნავს თავის 50 წლისთავს. თბილისის სამხატვრო აკადემიასთან დაკავშირებულია ქართული საბჭოთა სახვითი ხელოვნების ჩასახვა და განვითარება.

გულთბადი მადლობა გადაუხადა სამხატვრო აკადემიის პროფესორებს, მასწავლებლებსა და სტუდენტებს გულთბილი მიღებისათვის პოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ვ. კრასკომ. მან აღნიშნა, რომ პოლონეთის კულტურის დღეები, რომლებიც სსრ კავშირში გაიმართა პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის 30 წლისთავის აღსანიშნავად, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის საზოგადოებრივი ცხოვრების დიდმნიშვნელოვანი მოვლენაა. ეს დღეები, ხაზგასმით აღნიშნა მან, ხელს შეუწყობენ ჩვენს მეგობრობასა და კულტურულ ურთიერთობას სსრ კავშირის ხალხებთან.

ამხ. ვ. კრასკომ დამსწრეთ წარუდგინა ცნობილი პოლონელი მოქანდაკე, კრაკოვის სამხატვრო აკადემიის რექტორი მარიან კონეჩნი, რომელიც ქართველ კოლეგებს მიესალმა პოლონელ მხატვართა სახელით და აღნიშნა, რომ პოლონეთში კარგად იცნობენ ქართულ სახვითს ხელოვნებას, რომელსაც ოდითგანვე დიდმნიშვნელოვანი ადგილი უკავია ხალხის კულტურულ ცხოვრებაში და ღრმად გაიდგა ფესვი მის ყოფა-ცხოვრებაში.

ჩვენში დიდად აფასებენ იმ გარემოებას, თქვა შემდეგ მ. კონეჩნიმ, რომ საქართველოში სიყვარულითა და ზრუნვით იყვნენ გარემოსილი პოლონელი მხატვრები — ვალიშევსკი, პო

მსოფლიო დღეს

ამბები • ფაქტები

სკოლაში და უცხოეთის პრესის საინფორმაციო ცენტრიდან

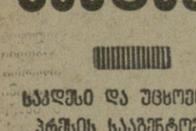

სერიოზული უთანხმოებანი

ვაშინგტონი, 8 აპრილი. (საკდესის კორ.). ამერიკის შრომის ფედერაციისა-საწარმოო პროფკავშირთა კონგრესის ზედაფენის რეაქციულ პოლიტიკას სერიოზული უთანხმოებები მოჰყვა ამერიკის ამ პროფკავშირულ გაერთიანებასა და კანადის და დასავლეთ ევროპის მთელ რიგ პროფკავშირებს შორის, რომლებიც სულ უფრო აშკარად გამოთქვამენ აღშფოთებას იმის გამო, რომ ამერიკის შრომის ფედერაცია — საწარმოო პროფკავშირთა კონგრესის ხელმძღვანელობა ცდილობს უკარნახოს მათ თავისი „მოქმედების წესები“.

„ამერიკის შეერთებული შტატების ურთიერთობა დასავლეთ ევროპასა და კანადასთან, რომელიც გაუარეს დიპლომატიურ და ეკონომიურ სფეროებში, — წერს გაზეთი „ვაშინგტონ პოსტი“, — სწრაფად მწვავდება პროფკავშირული ურთიერთობის დარგშიც“.

გ. ჯუსაკის გამოსვლა

პრაღა, 8 აპრილი. (საკდესი). ჩეხოსლოვაკიის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა გ. ჰუსაკმა სიტყვა წარმოთქვა დიდ მიტინგზე, რომელიც კოშიცის აღმოსავლეთ სლოვაკიის მეტალურგიულ კომბინატში გაიმართა მეორე საკონვერტერო საამქროს ამუშავებასთან დაკავშირებით. ეს საამქრო ფოლადის წარმოებას საწარმოში თითქმის ერთიორად ზრდის.

აღმოსავლეთ სლოვაკიის მეტალურგიული კომბინატი სხრ კავშირის დახმარებით აიგო და საბჭოთა მადნით შუშაობს. გ. ჰუსაკმა მაღალი შეფასება მისცა საბჭოთა კავშირ-ჩეხოსლოვაკიის თანამშრომლობას ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობისათვის. სხრ კავშირთან და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებთან მჭიდრო ძმური თანამშრომლობა, თქვა მან, — ჩეხოსლოვაკიის ეკონომიური განვითარების ძირითადი ორიენტაციაა, რომელიც სიმტკიცეს, სტაბილურობას, პერსპექტივას აძლევს მას.

სიკვდილიანობა მზირდება

თეირანი, 8 აპრილი. (საკდესი). ირანელთა სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა ორი ათწლეულის განმავლობაში 35-დან 55 წლამდე გაიზარდა, განაცხადა ირანის ოჯახის დაგეგმვის ასოციაციის პრეზიდენტმა.

ღონისძიებებს, რომლებსაც სახელმწიფო ხმარობს სანიტარიული მომსახურების გაუჯობესებისათვის, აღნიშნა მან, მოაქვს ბავშვთა სიკვდილიანობის შემცირება 20 პროცენტით, რის შეოხებითაც 15 წელზე ნაკლები ასაკის ბავშვები ახლა ქვეყნის მოსახლეობის 46 პროცენტს შეადგენენ.

გენერალური ასამბლეის სესიაზე

7 აპრილს მოსკოვიდან ნიუ-იორკში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის VI სპეციალურ სესიაში მონაწილეობისათვის გაემგზავრა საბჭოთა კავშირის დელეგაცია, რომელსაც მეთაურობს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო.

ამავე თვითმფრინავით ნიუ-იორკში გაემგზავრნენ უკრაინის სს რესპუბლიკის დელეგაცია უკრაინის სს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის გ. გ. შევჩენკოსა და ბელორუსიის სს რესპუბლიკის დელეგაცია ბელორუსიის სს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის ა. ე. გურინოვიჩის მეთაურობით.

ნიუ-იორკში ჩამოსვლის შემდეგ ა. ა. გრომიკომ გააკეთა შემდეგი განცხადება:

„საბჭოთა კავშირის დელეგაცია ნიუ-იორკში ჩამოვიდა, რათა მონაწილეობა მიიღოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მე-6 სპეციალურ სესიაში, რომელმაც უნდა განიხილოს დიდი და აქტუალური საკითხები.

ნედლეულისა და ეკონომიური განვითარების პრობლემები ასე თუ ისე უველა სახელმწიფოს ინტერესებს ეხება.

იმედი გვაქვს, რომ უველა სახელმწიფოს დელეგაციები საქმიანად და კონსტრუქციულად მიუდგებიან სესიის წინაშე დასახული პრობლემების ურთიერთმისაღები გადაწყვეტის გზების ძიებას, და პოზიტიურ წვლილს შეიტანენ საერთაშორისო ვითარების შემდგომი გაჯანსაღების, მსოფლიოს ქვეყნებისა და ხალხების თანასწორუფლებიანი და ურთიერთხელსაყრელი თანამშრომლობის მოგვარების საქმეში.

სესიის წინაშე დასახული პრობლემების გადაჭრა შესაძლებელია. მაგრამ იგი შესაძლებელია მხოლოდ დიდი და პაჭარა, ეკონომიურად განვითარებული და განვითარებადი სახელმწიფოების სუვერენიტეტისა და დამოუკიდებლობის პრინციპების პატივისცემის საფუძველზე, შესაძლებელია მხოლოდ საერთაშორისო თანამშრომლობის გაფვითარებისა და მშვიდობის განმტკიცების საფუძველზე.

საბჭოთა კავშირის დელეგაცია თავის მხრივ მზად არის ყოველნაირად შეუწყოს ხელი გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სპეციალური სესიის მუშაობის წარმატებას.

ვსარგებლობ შემთხვევით, რათა ყოველივე საუკეთესო ვუსურვო ქალაქ ნიუ-იორკის მცხოვრებლებს“.

შეთქმულება

ნიუ-იორკი, 8 აპრილი. საკდესის კორ. ვ. ბაიდაშინი იუწყება:

ამერიკელ ინდიელთა მოძრაობის ორგანიზაციის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა დენის ბენჭსმა, რომელიც მეორე ინდიელ ლიდერთან რასელ მინსტთან ერთად განსასჯელის სკამზე ზის, ამერიკის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს ბრალად დასდო, რომ განზრახ ჩქმალავენ მათ სასამართლო პროცესს სენტ-პოლში (მინესოტის შტატი).

როგორც ცნობილია, ხელისუფალთ სურთ გაუსწორდნენ ინდიელ ლიდერებს მინსსა და ბენჭსს. ამ მიზნით მათ წაუყენეს „შეთქმულების“, „ამბოხებისათვის წაქეზების“, „ფედერალურ მოსამსახურეებზე თავდასხმის“ ბრალდება. ერთი წლის წინათ შეგიწროვნით და დისკრიმინაციით სასოწარკვეთილმა ინდიელებმა დაიკავეს შენობები, რომლებიც კუთვნოდა ინდიელების საქმეთა ფედერალურ ბიუროს დაბა გუნდედნში, სამხრეთ დაკოტის შტატში. ახლა სენტ-პოლში უკვე სამი თვეა გრძელდება გასამართლება, მაგრამ ბრალდებამ აქამდე ვერ წარმოადგინა ინდიელ ლიდერთა — რესპუბლიკის დაცვის დემოკრატთა კავშირის ცენტრალური კომიტეტის სხდომამ, რომელიც დღეს გაიმართა, გადაწყვიტა მხარი დაუჭიროს ყოფილი პრემიერ-მინისტრის ჟ. შაბან-დელმასის კანდიდატურას. ეს განუცხადა ჟურნალისტებს პარტიის გენერალურმა მდივანმა ა. სანგინეტიმ.

საარჩევნო კამპანიის წინ მემარცხენე ძალების კავშირი რაზმავს თავის რიგებს. საფრანგეთის კომუნისტურმა პარტიამ სოციალისტებისადმი წერილში განაცხადა, რომ გადაწყვეტილი აქვს მხარი დაუჭიროს ფ. მიტერანის კანდიდატურას, როგორც მემარცხენე ძალების ერთადერთ კანდიდატს. მემარცხენე რადიკალთა მოძრაობამაც განაცხადა, რომ მხარს დაუჭერს მიტერანს. სოციალისტური პარტიის სავანგებო ყრილობა თავის დამოკიდებულებას ფ. მიტერანის კანდიდატურისადმი 8 აპრილს განსახილავს. როგორც განაცხადა სოციალისტური პარტიის ეროვნულმა მდივანმა კოორდინაციის საკითხებში ბ. მორუამ, სოციალისტები დიდად აფასებენ კომუნისტთა წინადადებას და მხარდაჭერას.

კანდიდატია საბოლოო სიას კონსტიტუციური საბჭო განსაზღვრავს 19 აპრილს, როცა ყველა პრეტენდენტი შემოიტანს 16 აპრილამდე ყველა საჭირო დოკუმენტს და შეასრულებს კანდიდატებისათვის წაყენებულ პირობებს.

საფრანგეთი

პრეზიდენტის არჩევნების გამო

პარიზი, 8 აპრილი. (საკდესი). მომავალი პრეზიდენტის არჩევნები უპირველეს ადგილს იკავებს საფრანგეთის პოლიტიკურ ცხოვრებაში. პარტიები, პროფკავშირები და სხვადასხვა ორგანიზაციები განსაზღვრავენ თავიანთ პოზიციებს რესპუბლიკის პრეზიდენტობის კანდიდატთა მიმართ.

ასეთ პრეტენდენტთა რიცხვმა თითბოქმტის მიაღწია. როგორც ფიქრობენ, შემდგომში ამათ რიცხვს გამოაკლდებიან არაწარმომადგენლობითი კანდიდატები, რომლებიც ვერ შეასრულებენ ძირითად მოთხოვნას — ვერ მოიპოვებენ სულ ცოტა ასი მუნიციპალური მრჩევლის მხარდაჭერას. ეს კი აუცილებელია იმისათვის, რომ ნამდვილად ცნონ მათი კანდიდატურები. კანდიდატებმა უნდა შეიტანონ აგრეთვე საწინდარი 10.000 ფრანკის ოდენობით, რომელიც არ დაუბრუნდებათ, თუ კანდიდატი არჩევნებში ვერ მიიღებს ამომრჩეველთა ხმების ხუთ პროცენტს.

დეგოლელთა პარტიის — რესპუბლიკის დაცვის დემოკრატთა კავშირის ცენტრალური კომიტეტის სხდომამ, რომელიც დღეს გაიმართა, გადაწყვიტა მხარი დაუჭიროს ყოფილი პრემიერ-მინისტრის ჟ. შაბან-დელმასის კანდიდატურას. ეს განუცხადა ჟურნალისტებს პარტიის გენერალურმა მდივანმა ა. სანგინეტიმ.

საარჩევნო კამპანიის წინ მემარცხენეთა ერთ-ერთ დარბაზში.

ქენევის თათბირზე

ქენევა, (საკდესი). აქ გაიმართა ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის მეორე ეტაპის უველა სამუშაო ორგანოს მორიგი სხდომები.

პირველმა კომისიამ (უშიშროების საკითხები) შეიმუშავა იმ ათი პრინციპიდან პირველი სამის ფორმულირება, რომლებმაც უნდა განსაზღვრონ თათბირის მონაწილე სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანამშრომლობის ურთიერთობა და უზრუნველყონ ევროპის უშიშროება. საქმე ეხება უპირველესი მნიშვნელობის ისეთ პრინციპებს, როგორიცაა სუვერენული თანასწორობა, ძალის გამოყენებასა და ძალის გამოყენებით დამუქრებაზე უარის თქმა და, ბოლოს, კონტინენტის მშვიდობისა და უშიშროების შენარჩუნების ფუძემდებელი პრინციპი — საზღვრების ულეველობის პრინციპი.

მეორე — ეკონომიურ საკითხთა კომისიის სამუშაო ორგანოებმა შეთანხმეს საერთაშორისო ვაჭრობის შემდგომი განვითარების, სამრეწველო თანამშრომლობის თანასწორუფლებიანი და ურთიერთხელსაყრელ ფორმებისა და მეთოდების და ამასთან დაკავშირებით სამთავრობათაშორისო შეთანხმებათა როლის შესახებ შესამუშავებელი დოკუმენტების ტექსტების პროექტები.

მესამე კომისია და მისი სამუშაო ორგანოები განაგრძობენ კულტურის, განათლების, ინფორმაციისა და კონტაქტების დარგის შეთანხმებული დოკუმენტების მომზადებას.

თათბირზე იზრდება ინტერესი დღის წესრიგის მეოთხე პუნქტის განხილვისადმი. იგი ეხება ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის დამთავრების შემდეგ განსახორციელებელ ღონისძიებებს.

რევოლუციური სარდლობის საბჭოს გადაწყვეტილება

კაირო, 8 აპრილი. (საკდესი). ლიბიის არაბთა რესპუბლიკის რევოლუციური სარდლობის საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება გაათავისუფლოს მ. კადაფი სახელმწიფოს მეთაურის „პოლიტიკური, ადმინისტრაციული და ტრადიციული მოვალეობებისაგან“. იგი ინარჩუნებს ლიბიის არაბთა რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის პოსტს. ყველა მოვალეობა, რომლებსაც განაგებ განთავისუფლებულია კადაფი, ეკისრება პრემიერ-მინისტრს ა. ს. ჯელუდს. ეს ცნობა გამოაქვეყნა მენეს საგანგებომ ლიბიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ეერბალური ნოტის დამოწმებით, რომელიც დაეგზავნა ყველა დიპლომატიურ წარმომადგენლობას ტრიპოლში. ლიბიის არაბთა რესპუბლიკის რევოლუციური სარდლობის საბჭოს ეს გადაწყვეტილება ვერბალურ ნოტაში დასაბუთებულია იმით, რომ საჭიროა კადაფიმ მთელი ყურადღება დაუთმოს „მხოლოდ იდეოლოგიურ და ორგანიზაციულ საქმიანობას“.

ქერჩის განთავისუფლების 30 წლისთავისათვის

ღირსეულად დაფასდა უდიდესი გმირობა და თავდადება, რომელიც თქვენ გამოიჩინეთ ფაშისტ დამპყრობთა წინააღმდეგ ბრძოლაში. ეს ჯილდო გამოხატავს სამშობლოს, პარტიის, მთავრობისა და მთელი საბჭოთა ხალხის მადლობას გმირი მეომრებისადმი, ყირიმის ნახევარკუნძულზე ბრძოლების უშუალო მონაწილეებისადმი, საბჭოთა პატრიოტებისადმი, რომლებმაც უმაგალითო გმირობა გამოიჩინეს ჯიმუშკაის ქვასამტეხლოებში, ქალაქის ყველა მშრომელისადმი, რომლებმაც გამოიჩინეს უდიდესი გამძლეობა და სიმტკიცე, მთელი თავიანთი ძალ-ღონე მოახმარეს ჩვენს დიად გამარჯვებას.

ლ. ბრეჟნევი

1. ომის ნაკვალევზე

ერთ სულ უფრო გვაშორებს დიდი სამამულო ომის ამბებს. ათი, ოცი, ოცდაათი წელი... დრო ულმობელია და არ შეიძლება მისი შეჩერება.

ომის დამთავრების დღიდან უკვე გაიზარდნენ მთელი თაობანი, რომელთაც არ იციან თოფის წამლის სუნი, არ განუცდიათ ომის სამნილება, რომელთა მამა-პაპამ, ძმებმა და დებმა, ახლოგლმა ადამიანებმა თავი შესწირეს სამშობლოს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლას.

ზღვიდან თუ ხმელეთიდან მითრიდატის მთაზე შორიდანვე მოჩანს ცათამბჯენი ობელისკი. ეს დიდების ობელისკია. საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის გმირობისა და მამაცობის სიმბოლო. ცოტა მოშორებით გიზგიზებს მარადიული ცეცხლი, მას ეებპრრება ზღვიდან მონაბერი ნელი სიო.

ახლახან, ყირიმის განთავისუფლების ოცდაათი წლისთავის ზეიმისათვის მზადების დღეებში ვიყავით ქერჩში. ვნახეთ ის ადგილები, სადაც ასეთასობით საბჭოთა მეომარი სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლას ეწოდა თავით ფეხებამდე შეიარაღებულ მტერთან.

რატომ ქერჩიდან დავიწყე? იმიტომ ხომ არა, რომ ქერჩი ყირიმის აღმოსავლეთით იმყოფება და ნახევარკუნძულად ითვლება.

ან იმიტომ ხომ არა, რომ ქერჩი ყირიმის სხვა ქალაქებზე უფრო მიყვარს? არა, მე არა მარტო ქერჩი, მიყვარს გმირი სევასტოპოლი, მიყვარს სიმფეროპოლი, ევპატორია, ფეოდოსია... მიყვარს ყირიმის ყველა დასახლებული პუნქტი. და მაინც ქერჩი სულ სხვაა.

ყირიმის განთავისუფლებისათვის ბრძოლებში სიმამაცისა და გმირობის გამოჩენისათვის თითქმის ოცდაათი ეროვნების 350 კაციდან 129 კაცს გმირობა სწორედ ქერჩის განთავისუფლებისათვის მიენიჭა. ქერჩის მიწა საბჭოთა კავშირის სხვა ხალხების შვილებთან ერთად მორწყულია ათეულ და ასეულ ათასობით ქართველის, სომხის, აზერბაიჯანელის სისხლით.

1942 წლის იანვარი. პარტიის დავალებით საქართველოდან პოლიტიკურ მუშაკთა ერთი ჯგუფი ქ. ქერჩში ჩავიდა ყირიმის ფრონტის პოლიტსამმართველოს განკარგულებაში. ყველანი მიგვიღო მთავარი ბანაკის წარმომადგენელმა, საბჭოთა არმიის პოლიტიკური სამმართველოს უფროსმა ლ. ზ. მეხლისმა. მან გაგვაცნო ფრონტზე შექმნილი მდგომარეობა და პარტიის მიერ წარგზავნილნი 224-ე ქართული დივიზიის ცალკეულ ნაწილებში განაწესა პოლკის, ბატალიონის, დივიზიონის კომისრებად და პოლიტხელებად.

მაგრამ საბრძოლო იარაღი არ იყო.

— ნაწილებში წადით და იქ იმოვითო, გვითხრეს. უჭირდა ქვეყანას, უჭირდა სამშობლოს, ყველანი, როგორც ერთი კაცი, უიარაღოდ წავედნენ მოწინავე ხაზისაკენ. მერე საბრძოლო იარაღიც გაჩნდა.

და როცა ქერჩის განთავისუფლების ოცდაათი წლისთავს ავღნიშნავთ, არ შეიძლება არ მოვიგონოთ ქერჩში მამაცთა სიკვდილით დაცემული მებრძოლები ამბროსი რამიშვილი, „ალექსანდრე გვინჩიძე, ვლადიმერ კაჭარავა, ალექსანდრე სანაკოევი, ტიტე აცანელი, ვალერიან კაკელიძე და ბევრი სხვა — ათასობით და ათეულათასობით...

1942 წლის დეკემბრის ბოლო რიცხვები. ზღვისპირა ნავსადგურ კ.-მიშ-ბურუნში დესანტი გადასხვეს. გემები ნაპირს ვერ მოადენენ, მებრძოლები გაყინულ წყალში თოფ-იარაღით გადაეშვნენ, მიარღვევდნენ ზღვას, მოწინააღმდეგეს ცეცხლს აყრიდნენ.

224-ე ქართული დივიზიის 143-ე პოლკის ბატალიონის კომისარმა აკაკი გიორგაძემ პირველმა წაიყვანა მებრძოლები შეტევაზე... ჯარისკაცები გაყინულ ხელს ვერ უმარჯვებდნენ ავტომატის სასხლეტს, ხელყუმბარას ძლივს ისროდნენ დაზრული ხელებით, და მაინც მიდიოდნენ შეტევაზე.

— სამშობლოსათვის! — გაისმოდა კომისრის ხმა და მებრძოლებიც „ვაშას“ ძახილით ჰიტლერელთა ურდოებთან ხელჩართულ ბრძოლაში ჩაებნენ.

კომისარი გიორგაძე დაეცა, ის მტრის ტყვიამ განგმირა. ახლა მისი ფოტოსურათი ქერჩის რევოლუციურ-არქეოლოგიური მუზეუმის სტენდზეა.

ყირიმის განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში ბევრმა ქართველმა გამოიჩინა გმირობა.

საბჭოთა კავშირის გმირთა შორის არიან ნოე ადამია, გრიგოლ გაბრიაძე, მიხეილ გახოკიძე, დავით ჯაბიძე, არკადი მოდებაძე, ნიკოლოზ ბერია, ალექსანდრე კანანაძე, ვლადიმერ პაპიძე, დავით თავაძე, ზაქრო ხიტალიშვილი, ალექსანდრე ფურნუმია, ვლადიმერ ესებუა, სერგო ჩხაიძე, გრიგოლ სხულუხია, პლატონ ფიქორიძე...

ქერჩის სამხედრო სასაფლაოზე აღმართულია 157 ძეგლი. მას ძმათა სასაფლაოს უწოდებენ. თვითეულ საფლავში ოთხი, ხუთი, რვა ათი, ოცდაათი, ორმოცდაათი, ასი ცხედარი განისვენებს. ბევრმა ქართველმა სამუდამოდ ჰპოვა ბინა ამ ძეგლის ქვეშ. ერთ-ერთ ძეგლზე წარწერა არის გაკეთებული: აქ მარხია მ. ე. სამსონიძე, რომელიც ქერჩის განთავისუფლებისათვის მამაცთა სიკვდილით დაეცა 1941-1944 წწ.

პოლიტხელი მიხეილ გახოკიძე... დიდი სიყვარულით იგონებენ მას ახლაც მისი თანამებრძოლები, ქერჩის რევოლუციურ-არქეოლოგიური მუზეუმის მუშაკებს სრული მონაცემები აქვთ მიხეილის ბრძოლების შესახებ.

ნაწილის მეომრებს, სადაც მიხეილი პოლიტხელი იყო, მტრის ტყვიამფრქვევი ცეცლავდა, მეავტომატეები მათ მოსვენებას არ აძლევდნენ, მეომრები წყობიდან გამოდიოდნენ. დაჭრილები საველე ჰოსპიტალში მიაყავდათ, ილეოდა ტყვია-წამალი.

— მეგობრებო, ძმებო, ცოტა მეტი მოგვეიდა, მაგრამ ერთი კიდევ დავცხოთ ჰანსებს! შეეხუმრებოდა იგი ძალაგამოლეული თანამებრძოლებს და მტრის წინააღმდეგ ახალი ბრძოლისათვის მოუწოდებდა. მეთაური გმირულად დაეცა. ხელმძღვანელობა მიხეილ გახოკიძემ იკისრა. მტრის ჭარბი ძალები სძალავდნენ ჩვენს მეომრებს. მაშინ გახოკიძე სანგრიდან ამოვიდა, ხელყუმბარა მოიმარჯვა და შესძახა:

— ასეულო, წინ... და მტრის განლაგებაში შეიჭრა. მას მებრძოლები მიაყვნენ. ახალმა მეთაურმა ორი ხელყუმბარით ათობით ფრიცს დაუბნელა თვალები, სამიც ხიშტზე წამოაგო, მტრის ხელის ტყვიამფრქვევს დაეუფლა და გამანადგურებელი ცეცხლი დააყარა მოძალადეებს. მტერი შეერკა... მიხეილ გახოკიძეს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება მიენიჭა...

1941 წლის შემოდგომიდან 1944 წლის აპრილამდე სისხლის ტბორები იდგა ქალაქ ქერჩში, მის მისადგომებზე, მიდამოებში... ქერჩი ხელიდან ხელში გადადიოდა. თვითეულ სახლს, ყოველ გოჯა მიწას ცეცხლითა და მახვილით ათავისუფლებდნენ საბჭოთა მეომრები.

ქერჩის მიწას ახლაც ატყვია ომის ნაკვალევი. მითრიდატის მთის ზედაპირი ყუმბარებისაგან დაგლეჯილია.

ქალაქში გაჩნდა ახალი კვარტალები, ქუჩები, სახლები... რკინიგზის სადგურიდან სამოდე კილომეტრის დაშორებით ვიყავი იმ ადგილას, სადაც შვიდი ათასი ებრაელი — მოსუცები, ახალგაზრდები, ქალები და ბავშვები დახვრიტეს ერთ დღეს ჰიტლერელმა ავაზაკებმა. ახლა აქ ობელისკი დგას.

ვოიკოვის ქარხნის ტერიტორიაზე ახლაც მოჩანს საცხოვრებელი სახლის ჩონჩხები. ომამდე ქერჩში ასი ათასი, რომელთაც სადესანტო ნათლობა უკვე მიღებული ჰქონდათ.

— არ დამავიწყდება — მეუბნება ქალაქ ქერჩის ომის ვეტერანთა საბჭოს თავმჯდომარე, გადამდგარი პოლკოვნიკი დ. კურენია, — დესანტის მნიშვნელობაზე ნაწილებში საუბრებით რომ გამოდიოდნენ არა მარტო რიგითი მეთაურები, არამედ გამოჩენილი მხედართმთავრები, საბჭოთა კავშირის მარშალი ს. ტიმოშენკო. არმიის გენერლები ი. პეტროვი, ჰ. სალომკო და სხვები. არ დარჩენილა არც ერთი მეომარი, რომელიც გარკვეული არ ყოფილიყო დესანტის გადასხდომისას მის წინაშე მდგომ ამოცანებში.

არმიის პოლიტგანყოფილების უფროსი ლ. ი. ბრეჟნევი პირადად მიდიოდა მედესანტეთა ნაწილებში, არკვევდა მეომართა შეიარაღებას, საბრძოლო განწყობილებას.

ქერჩში ყოფნისას შევხვდი დესანტის მონაწილეს, სამამულო ომის ინვალიდს, თბილისელ ალექსანდრე მუსიეევს. ის ლაპარაკობდა საბრძოლო ოპერაციის მსვლელობაზე, მედესანტეთა მამაცობასა და გმირობაზე.

დესანტის გადასხმის წინ, — სთქვა მან, — ჩვენთან სასადილოში მოვიდა ლ. ი. ბრეჟნევი, გაესაუბრა ჯარისკაცებს, გამოკითხა ხომ არაფერი სჭირდებათ, ოჯახიდან როგორი ამბები მოსდით. ტაგანროგელ მებრძოლს (სამწუხაროდ, გვარი ვეღარ მოიგონა მუსიეევმა) გამოკითხა, რატომ იყო დასვენდანებული, რა აწუხებდა?

— ტაგანროგში გერმანელები არიან, ჩვენების ბედი მაწუხებსო, — უთხრა მებრძოლმა. ოთხი დღის შემდეგ მებრძოლი პოლიტგანყოფილებაში გამოიძახეს. მას გადასცეს, რომ მისი ოჯახი ტაგანროგიდან ევაკუირებულია მახარყალში.

მებრძოლის სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. — მადლობა, მადლობა, იძახოდა იგი თავისთვის.

სანამ ვემეზეზე დასხდებოდნენ, გაიმართა მედესანტეთა მიტინგი: მეომრები ფიცს სდებდნენ, რომ სამშობლოს წინაშე პირნათლად მოიხდიდნენ ვალს.

ქვედანაყოფების საუკეთესო მეთაურებსა და მებრძოლებს ჩააბარეს პატარა წითელი ალმები. მათ პირობა დადეს, რომ ამ ალმებს გადაიტანდნენ ყირიმის მიწაზე და მიუჩენდნენ თავიანთ ადგილს.

1943 წლის პირველ ნოემბერს 102 მედესანტეთა წინააღმდეგობის ძალა უძლეველი აღმოჩნდა,

ორ დღეში ელტიგენში გადმოხეხ სადესანტო ნაწილების ძირითადი შემადგენლობა. მაშინ მტერმა გადაწყვიტა ალყაში მოექცია და გაენადგურებინა ისინი. აი ამ დროს მოგვეშველა თვითმფრინავები. ბევრმა ავიატორმა სასწაული მოახდინა და დიდების შარავანდედით შემოსა საბჭოთა ავიაცია.

მამაკაცებთან ერთად ქალებიც მიუსხდნენ თვითმფრინავების საჭეს და დაიწყეს მტრის განადგურება. მე ვიყავი ქერჩის ვოიკოვის ქარხნის მახლობლად მდებარე იმ სკოლაში, სადაც მფრინავი ქალის ვერა ბელკის ძეგლია აღმართული.

ვერა ბელკი ისეთივე მოსწავლე იყო, როგორც სხვები, ქალიშვილი მათემატიკის მასწავლებლის სპეციალობაზე ოცნებობდა. მოსკოვის პედაგოგიურ ინსტიტუტში ჩაირიცხა. დაიწყო ომი. ვერამ ავიატორია თვითმფრინავით შეიგვალა. ის ღამის ბომბდამშენის მართვას დაეუფლა.

თანაკლასელები დასაქერეოდნენ მის ხურათს, რომელიც ფრონტელმა ფოტოკორესპონდენტმა გადაიღო, და თვალს არ უჯერებდნენ — ნუთუ ეს ის ბელიაკოვა, რომელიც მათთან ერთად სწავლობდა? დიახ, ის არის, გვარმა ცოტა შეცდომა: ვერა სოფელ ვოიკოვიდან იყო. მას უყვარდა სწავლა, უყვარდა მშობლიური სოფელი, მისი ქუჩები, მიდამოები. უყვარდა ზღვა, რომლის ტალღებზეც გულაღმა დაწოლილი საათობით ოცნებობდა მომავალზე. ახლა კი თვითმფრინავით თავს დასტრიალებდა მშობლიურ ადგილებს. აი ელტიგენი. ის აქ ყოველწლიურად დადიოდა პიონერთა ბანაკში, ფეხშიშველა დარბოდა მის მწვანე მოლზე, ექსკურსიებს აწყობდნენ მთებში, ფეერთობებში, ახლა კი ურჩხულები დაპატრონებოდნენ მათ. ვერა ერთი წუთით თვალს ხუჭავს, გაისმის აფეთქებები — ერთი, ორი, სამი... ეს ვერამ დააყარა მომაკვდინებელი ტვირთი ელტიგენის მიდამოებში განლაგებულ მტრის ნაწილებს, რამდენი მტერი მოსპო იმ ღამეს, რამდენი ტანკი გამოიყვანა წყობილებიდან.

მტრის საზენიტო არტილერია აყეფდა. ვერა საუკეთესოდ ახდენს თვითმფრინავის მანევრირებას. თავს აღწევს საზენიტო არტილერიის ზონას. ერთი წუთით დავიწყებას ეძლევა იგი და ტკბება ელტიგენის მთებზე ავარდნილი ცეცხლის ალების ცქერით, ასეა, ასე იცის ვერა ბელიაკოვამ.

ვერას დავალებული ჰქონდა ჩვენი მედესანტეებისათვის ხელი შეეწყო, არეგ-დარეგა შეეტანა მტრის განლაგებაში, მან ამოცანა წარმატებით გადაჭრა.

მისი ქანდაკება ვნახე ქერჩის რევოლუციურ-არქეოლოგიურ მუზეუმში. სკოლას, სადაც ვერა სწავლობდა, მისი სახელი აქვს მიკუთვნებული. ეზოში კი დგას საბჭოთა კავშირის გმირის ვერა ბელიაკოვას ძეგლი, რომელსაც მოსწავლეები მუდამ ამკობენ ყვავილებით.

გმირები, ყირიმის განთავისუფლებისათვის მამაცი მებრძოლები, რამდენის შესახებ შეიძლება ითქვას მაღლიერების სიტყვა...

მედესანტეები ოცდათექვსმეტ დღეს ინარჩუნებდნენ ცეცხლოვან მიწას. ზღვაში, პაერში და მიწაზე არ წყდებოდა ბრძოლა. მათ თავისკენ მიიტანეს მტრის ყურადღება. ელტიგენში სამი კილომეტრის ფრონტზე და სიღრმით ორკილომეტრზე გაანადგურეს ჰიტლერელთა ცოცხალი ძალები და საომარი იარაღი. მათ საშუალება მისცეს 56-ე არმიის მთავარ ძალებს გადამსხდარიყვნენ ქერჩის ჩრდილო-აღმოსავლეთით. შემდეგ მოხდა მოულოდნელი რამ — მედესანტეების ღრმა რეიდი, ბლოკადის გარღვევა, ოც კილომეტრზე წინ წაწევა... მოწინააღმდეგის ქალაქის ცენტრში დასცხეს. მითრიდატის ფერდობებსა და მთას შეეხვენენ 318-ე დივიზიისა და ჭეკეთი მეზღვაურების ნაწილები მტერს ნუსრს ავლებდნენ, მთაზე წითელი ალმები აფრიალდა. ჩვენი ჯარის ნაწილები ქერჩის სამხრეთ ნაწილში დაბანაკდნენ, ჰიტლერელებმა მოსვენება დაკარგეს.

საბჭოთა მეომრებს ყოველ წუთს ხიფათი ელოდათ, მაგრამ მათ წინაშე სიკვდილიც უძლური აღმოჩნდა, მტერმა ვერ შეძლო საბჭოთა მეომრების ნებისყოფის გატეხა. ნაწილის მოსპობა. მითრიდატის მთიდან კი ჩვენი მეომრები გადასცქერიდნენ ქერჩის ყველა ჯუხსს, სადაც ჰიტლერელები დაძრწოდნენ, ბობოქრობდნენ, სიკვდილს თესავდნენ.

— სისხლი სისხლის წილ — დასძახოდნენ ჩვენი მამაცი მეომრები ქალაქში დაბანაკებულ ვერაგ მტერს და ცეცხლის ნაკადით მოსვენებას უკრავდნენ მას. ჩვენმა მედესანტეებმა სახელოვნად შეასრულეს დავალული ფიცი, მათ არ გაუტეხიათ სიტყვა, რომელიც არმიის სარდალსა და პოლიტგანყოფილების უფროსს მისცეს. ათ დღემბრამდე ინარჩუნებდნენ მითრიდატის მთას, აზოვის ფლოტილიის მეომრები ზღვის სანაპიროს მიადგნენ და მამაცი მედესანტეები დიდი მიწისაკენ წამოიყვანეს...

არტემ ალიგეგაშვილი,

გაზეთ „კომუნისტის“ სპეც. კორ.

გმირი ქალაქი ქერჩი.

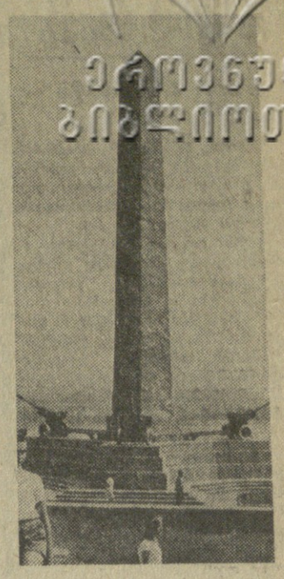

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სურათზე: დიდების ობელისკი მითრიდატის მთაზე. ნ. ზანაშვილის ფოტო.

ქედუხრელნი, უძლეველნი

მარადიული დიდება გმირებს!

2. მიწა იწვის

ელტიგენი!—ასე ეწოდებოდა ოცდაათი წლის წინათ მეთევზეებით დასახლებულ ამ პატარა სოფელს. ახლა მას გეოგრაფია ჰქვია. ოქრის ასოებით შვიდი ელტიგენის სასელო სამამულო ომის ისტორიაში.

ეს იყო 1943 წლის 16 სექტემბერს. ჩრდილოეთ კავკასიის ფრონტის ჯარებმა გათავისუფლეს ქალაქი ნოვოროსიისკი. გავიდა რამდენიმე დღე და ფრონტის ჯარებმა დიდი გამარჯვების ფასანური ახალი ბრწყინვალე ფურცელი ჩაწერეს, გათავისუფლეს ტამანის ნახევარკუნძული.

ფრონტის სარდლობის წინაშე დაისახა ახალი ამოცანა — მეთვრამეტე არმიის ნაწილებს მოულოდნელი იერიშით გადაელახათ ქერჩის სრუტე, შეეჭრილიყვნენ ქალაქის სამხრეთით სოფელ ელტიგენში და დაეკავებინათ პლაცდარმი.

არმიის სარდლობამ მოუხმო ნაწილების მეთაურებს, პოლიტიკურ მუშაკებს. დავალება გადაუდებელი და მტკიცე იყო. სარდლობამ შეადგინა მოქმედების ოპერატიული გეგმა. ნაწილებში გაჩაღდა პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობა.

გაიმართა პარტიული და კომკავშირული კრებები, კოლექტიური და ინდივიდუალური საუბრები, არმიის პოლიტგანყოფილებამ გამოსცა სპეციალური ფურცლები, რომლებიც გავრცელდა მეომრებში.

არმიის სარდალი, პოლიტგანყოფილების უფროსი პირადად ამოწმებდნენ მედესანტეთა მდგომარეობას. დესანტისათვის მზადებას, ითვალისწინებდნენ ყველა წვრილმანსაც კი, ეწყობოდა თათბირები. მედესანტეთა წინაშე სიტყვებით გამოდიოდნენ გამოცდილი ჯარისკაცები, სახელმოხვეჭილ

ლიტერატურა და ხელოვნება

პოეტის იუბილეს მიეძღვნა

ოჩამჩირე. (საკ. კორ.). ოჩამჩირის მესამე საშუალო სკოლაში აფხაზეთის სახალხო პოეტის დიმიტრი გულიას დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო შესავალი სიტყვით გახსნა სკოლის დირექტორმა შ. ბჟანიამ. პოეტის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე მოხსენება წაიკითხა მასწავლებელმა ც. ადლეიბამ.

სიტყვებით გამოვიდნენ სკოლის დირექტორის მოადგილე ა. ლაბაზუა, კომკავშირის ოჩამჩირის რაიკომის პირველი მდივანი რ. ჩაგავა, რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ი. ლაბაზუა, პედაგოგი ვ. ქარდავა, რაიონული გაზეთის რედაქტორი ჯ. კვიწინია და სხვ. ლექციები წაიკითხეს პოეტებმა ი. თარბამ, ვ. ანქვაბმა, შ. მიქალაიამ.

მოსწავლეებმა წარმოადგინეს დ. გულიას ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ლიტერატურული კომპოზიცია.

გოგონათა ანსამბლი

ონის კულტურის სახლთან ჩამოყალიბდა გოგონთა ეროკლური ანსამბლი, რომელსაც ხელმძღვანელობს მ. ბამიაშვილი, ანსამბლის შემადგენლობაში შედიან ი. ბერიშვილი, მ. ისიანი, მ. მაისურაძე მ. ჯაფარიძე, ქ. ლობჟანიძე, ლ. არჩვაძე ლ. ლობჟანიძე, თ. ჯაფარიძე.

ნ. დუშუაშვილი

სოფლის სცენაზე

ამბროლაური. (საკ. კორ.). ჭრეგბალოს კულტურის სახლთან არსებულმა თვითმოქმედმა ანსამბლმა „ასკრონმა" ამ დღეებში მაყურებელს პრემიერად უჩვენა ადგილობრივი ავტორის რ. ბერაძის პიესა „ცდომილთა მსხვერპლი".

სპექტაკლის დამდგმელია თვით ავტორი რ. ბერაძე.

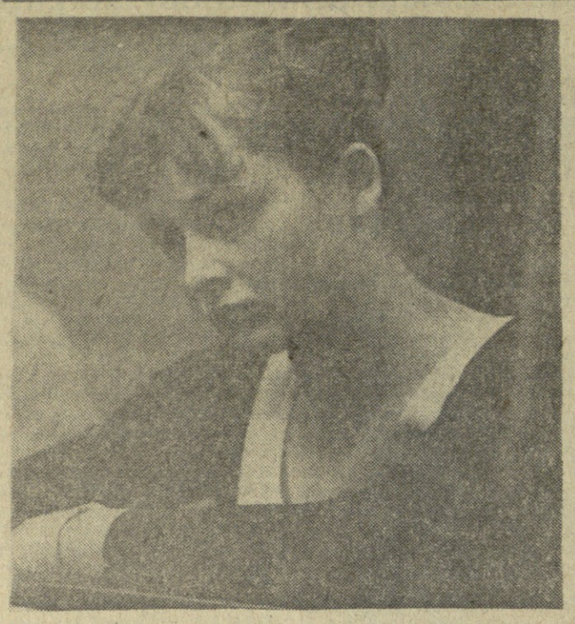

სილამაზე და ბრწყინვალება

ნინო დრონოვას გამარჯვება

ლონდონი. (საკადესი). საბჭოთა ტანმოვარჯიშე ნინო დრონოვამ ბრწყინვალე გამარჯვება მოიპოვა ლონდონში „უემლის" სტადიონზე გამართულ საერთაშორისო ტურნირში. მან მოაბოლა 37,45 ქულა და მნიშვნელოვნად გაუსწრო გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სპორტსმენს სილვია შეფერს — 36,90, მესამე ადგილზეა უნგრელი ჟუჟი ნაგი — 36,70.

„სილამაზე და ბრწყინვალეობა" — ასე განმარტავს თბილისელი ტანმოვარჯიშის გამოსვლას ლონდონის ბაზეთი „ივნინგ სტანდარდი". „ნამდვილი პოეზია მოძრაობაში" — ასე უწოდებს გაზეთი თავისუფალ ვარჯიშს, რომელიც ნინომ შეასრულა. „საკვირველი არ არის, — წერს „ივნინგ სტანდარდი", — რომ თანაგუნდელი გოგონები მას „ტანვარჯიშის მოცარტს" უწოდებენ".

„კიდევ ერთ შესანიშნავ საბჭოთა ტანმოვარჯიშეს" უწოდებს ნინო დრონოვას „სანდი ტაიმსიც". გაზეთი აღნიშნავს, რომ ნინოს ოსტატობა შეიძლება შევუდაროთ მხოლოდ ისეთი საბჭოთა ტანმოვარჯიშეების დონეს, როგორიც არიან ლიუდმილა ტურიშევა და ოლგა კორბუტი.

ა. კოტორაშვილის ფოტო.

ხილდო დამსახურებისათვის

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებულმა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტმა ახალ წარმატებასთან დაკავშირებით სსრ კავშირის ნაკრების წევრი, სპორტის ოსტატი ნინო დრონოვა დაჯილდოვა კომიტეტის საპატიო სიგელითა და ფასიანი საჩუქრით.

ჰოკეი — ორი ლიდერი

კვირას ჰელსინკში გაიმართა ჰოკეისტთა მსოფლიოს ჩემპიონატის მორიგი მატჩები.

როგორც მოსალოდნელი იყო, დაპაბული გამოდგა შარშანდელი ჩემპიონატის მეორე და მესამე პრიზიორების შეეციისა და ჩეხოსლოვაკიის გუნდების შეხვედრა. ჩეხოსლოვაკიელებმა შეძლეს ერთი შაიბის სხვაობით მოეპოვებინათ წარმატება — 3:2.

კელავ დიდი ანგარიშით — 7:1 გაიმარჯვა საბჭოთა ნაკრებმა ფინეთის გუნდთან. ორ-ორი შაიბა გაიტანეს ჩვენი ნაკრების კაპიტანმა მიხაილოვმა და დებიუტანტმა კასეტინმა, თითო — ხარლამოვმა, ციგანკოვმა და გუსეკმა.

გუშინ ჰელსინკში გაიმართა კიდევ ორი შეხვედრა: ჩეხოსლოვაკია — გდრ და სსრ კავშირი-პოლონეთი.

ლიდერებმა — სსრ კავშირისა და ჩეხოსლოვაკიის გუნდებმა მესამე გამარჯვება მოიპოვეს, შესაბამისად, 8:3 და 8:0.

რამდენიმე სტრიქონით

□ ცურიხი. მინსკში დამთავრდა სსრ კავშირისა და გდრ-ის ნაკრები გუნდების შეხვედრა, რომელმაც გამარჯვება მოუტანა სტუმრებს — 196:148. შეჯიბრებაზე დამყარებულ იქნა ჩვენი ქვეყნის ოთხი რეკორდი (მათ შორის ერთი ჭაბუკთა მიღწევაა). შეხვედრის ბოლო დღეს განსაკუთრებით ჯარგად იასპარეზა ლენინგრადელმა თამარ შელოფასტოვამ — 200 მეტრზე ნებისმიერი სტილით აერვნა 2 წუთი და 9,7 წამი. ეს შედეგი 0,7 წამით აღემატება მისსავე საკავშირო რეკორდს.

□ ხელბურნი. ევროპის ჩემპიონთა თასის მფლობელმა — კიევის „სპარტაკის" ქალთა გუნდმა პოლონეთის ქალაქ ოპოლში წააგო ფინალური ასპარეზობა გდრ-ის „ლაიპციგთან" — 10:12 და გამოეთხოვა საპატიო თასს.

□ კალათბურთი. დნეპროპეტროვსკის „სტალისა" და ტამკენტის ფიზკულტურის ინსტიტუტის ქალთა გუნდები გაისად კვლავ იასპარეზებენ საკავშირო ჩემპიონობის უმაღლეს ლიგაში.

□ ფრენბურთი. ერევანში დამთავრდა სსრ კავშირის ვაჟთა ჩემპიონატი. ოქროს მედლები ზედიზედ მეხუთედ მოიპოვა ჩვენი ქვეყნის 17-გზის ჩემპიონმა — ცსკა-მ (მწვრთნელი — სპორტის დამსახურებული ოსტატი იური ჩესნოკოვი). აღსანიშნავია, რომ არმიელებმა წელს მეოთხედ მოიპოვეს ევროპის ჩემპიონთა თასი.

□ შეხბურთი. პოლონეთის იუნიორებმა ვარშავაში მოიგეს უეფა-ს ტურნირის ბოლო შესარჩევი მატჩი საბჭოთა ნაკრებთან (2:0) და ფინალში გავიდნენ. ისინი მაისის ბოლოს შვეიცარიაში იბრძოლებენ საპატიო პრიზის მოსაპოვებლად. პოლონელ ფიტბურთელთა წარმატება შემთხვევითი არ არის. გავიხსენოთ, რომ მათმა უფროსმა კოლეგებმა ჯერ მოიპოვეს ოლიმპიური ჩემპიონის სახელი, შემდეგ კი მსოფლიოს 1974 წლის ჩემპიონატის ფინალში მონაწილეობის საგზური „ჩამოართვეს" ინგლისის ნაკრებს.

რიო-დე-ჟანეიროში გაიმართა ბრაზილიისა და ჩეხოსლოვაკიის ნაკრება გუნდების ამხანაგური მატჩი. ანგარიშით 1:0 გაიმარჯვეს მსოფლიოს ჩემპიონებმა.

ჭადრაკი — სამი საგზურისათვის

სპორტსაზოგადოება „დინამოს" რესპუბლიკური საბჭოს პირველობა ჭადრაკში ამავე საზოგადოების საკავშირო ჩემპიონატის ნახევარფინალის შესარჩევი შეჯიბრებაც იყო. სამი გამარჯვებული მაისში ქ. ლიეპაიაში თამაშის საგზურს იღებდა.

12 შესაძლებლიდან 9.5 ქულით პირველ ადგილზე დაუმარცხებლად გამოვიდა ოსტატობის კანდიდატი სემიონოვი (თბილისი). 8.5 ქულით მეორე ადგილზეა ოსტატობის კანდიდატი გამრეკელი (თბილისი), 8 ქულით მესამეზე. — ოსტატობის კანდიდატი ნეიერონოვი (ბათუმი).

სურათზე: სტარტზე არიან მიკრომანქანები — კარტინგები.

ავტორის ფოტო.

ყველაზე კატარა მანქანაგით

კვირას თბილისის ზღვის მიდამოებში გაიმართა თბილისის თასის ტრადიციული გასამაშება მიკროლიტრაჟიანი ავტომობილებით — კარტინგებით

50 კუბური სანტიმეტრის ძრავების მოცულობის მანქანების კლასში უძლიერესი იყო თბილისელი რამაზ ვასაძე. 125 კბ სმ მანქანების კლასში ბაბუკთა შორის გაიმარჯვა რუსთაველმა ნ. ჩვანოვმა, ხოლო უფროსი ასაკის ვაჟებში — ვ. ციტნიკმა (სამტრედია).

ყველაზე მძიმე მანქანების (175 კბ სმ) შეჯიბრებაში თავი ისახელა ერეკლელმა ვ. გრიგნენკომ.

გუნდურ ჩათვლაში პირველობა და თბილისის გარდამავალი თასი მოიპოვეს სამტრედიელმა მრბოლელებმა.

ბ. კენჭაძე.

ს. მ. გოცირიძე

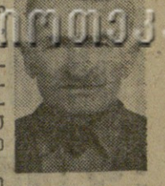

გარდაცვლილი მასწავლებელი

ბ. ბ. ... ...